Gemeente Enschede

# Voorstel Gemeenteraad E

| | | | |
|---|---|---|---|
| **Onderwerp** | Aanpassing van het kwijtscheldingsbeleid zoals aangekondigd in de Nota Rond komen met je inkomen van 11 november 2020 te herbevestigen. | | |
| **Portefeuillehouder** | Arjan Kampman agendaletter (E) | | |
| | | | |
| **Organisatieonderdeel** | Cluster Advies | Aangeboden aan Raad | 2 februari 2022 |
| **Stuknummer** (invulling door Griffie) | | Corsanummer | 2200004958 |

---

**Wij stellen u voor te besluiten om:**

1. De aanpassing van het kwijtscheldingsbeleid zoals aangekondigd in de Kadernota 'Rond komen met je inkomen' van 11 november 2020 te herbevestigen.
2. Kennisnemen van de nieuwe "Beleidsregels kwijtschelding Participatiewet schulden gemeente Enschede 2022" (bijlage 1) ter uitvoering van het onderdeel kwijtschelding uit de door u op 11 november 2020 vastgestelde nota Rondkomen met je Inkomen.
3. De kosten hiervan ad (maximaal) 5,4 mln. euro voor (maximaal) 4,1 mln. euro uit de aanwezige voorziening voor het risico van oninbaarheid en voor (maximaal) 1,3 mln. euro eenmalig in 2022 uit het product Arbeidsmarktparticipatie te dekken.
4. De Gemeentebegroting dienovereenkomstig te wijzigen.

---

**Inleiding**

In de kadernota: "Rondkomen met je inkomen" heeft het college de wijziging van het kwijtscheldingsbeleid van P-wet schulden aangekondigd. Het oude kwijtscheldingsbeleid was dat alle schulden, met uitzondering als er sprake was van zeer bijzondere omstandigheden, volledig moeten worden afbetaald. Het nieuwe beleid is dat:

- alle niet verwijtbare schulden (bijvoorbeeld een lening bijzondere bijstand) kunnen na 3 jaar worden kwijtgescholden, en
- alle verwijtbare schulden (onterecht of te veel ontvangen bijstand door niet doorgeven van informatie) kunnen na 10 jaar worden kwijtgescholden.

Indien inwoners in aanmerking komen voor een kwijtschelding dan worden ze actief geïnformeerd. De nieuwe beleidsregels passen we meteen toe op het huidige bestand.

Bij het kwijtschelden van een schuld wordt altijd een individuele "maatwerk afweging" gemaakt of er, in de periode van 3 of 10 jaar, naar vermogen is afgelost. Als er niet of gedeeltelijk wordt afgelost op een schuld, dan wordt gekeken waarom niet aan de aflossingsverplichting is voldaan. Hierbij spelen verschillende aspecten een rol, zoals: in hoeverre kon wel worden afgelost op een schuld, maar was er onwil om af te lossen op een schuld. En er wordt gekeken of op een schuld is afgelost naar vermogen.

Als we de nieuwe beleidsregels toepassen op het huidige bestand dan zien we dat er 1082 debiteuren zijn die een vordering hebben in categorieën 3 jaar en 10 jaar en ouder. Tussen deze groepen bestaat overlap. Omdat er zorgvuldig onderzoek moet worden gedaan en de groep te groot is moet een keuze worden gemaakt in de volgorde van het kwijtschelden van de schuld. Er wordt gekeken naar de mate van aflossing in de periode van 3 en 10 jaar. Hoe vaker en hoe meer er is afgelost naar vermogen (aflossingsgraad) hoe eerder het dossier wordt behandeld om te kijken of de schuld kwijtgescholden kan worden. Aan de hand van dit objectieve criterium (aflossingsgraad) wordt de volgorde van kwijtschelding in 2022 bepaald. Kwijtschelden van schulden wordt een permanent proces. Maandelijks vindt een beoordeling plaats of inwoners hiervoor in aanmerking komen. Alle schulden die nog geen 3 en 10 jaar oud zijn, worden binnen deze termijnen beoordeeld of deze in aanmerking komen voor kwijtschelding.

De soepeler kwijtscheldingsbehandeling geldt overigens niet voor elke schuld. Als een schuld is ontstaan door maatschappelijk ondermijnend activiteiten, dan wordt de schuld niet kwijtgescholden.

**Publieksvriendelijke samenvatting**
In de kadernota: “Rondkomen met je inkomen” heeft het college de wijziging van het kwijtscheldingsbeleid van P-wet schulden aangekondigd. Op dinsdag 25 januari heeft het college de nieuwe beleidsregels voor de kwijtschelding van de P-wet schulden vastgesteld. Met dit besluit maakt het college het mogelijk om schulden kwijt te schelden van inwoners die een P-wet schuld hebben en alles hebben gedaan om naar draagkracht de schulden af te lossen. Hiermee benutten we de maximale ruimte die we van het Rijk hebben gekregen om schulden die ontstaan zijn bij de uitvoering van de Participatiewet kwijt te schelden. Deze beleidsregels worden van kracht na vaststelling door het college en publicatie ervan. De gemeente start meteen met de toepassing van deze regels op het huidige bestand. Als mensen in toekomst hiervoor in aanmerking komen, dan worden deze kwijtscheldingsregels meteen na 3 of 10 jaar toegepast.
We gaan de inwoners die hiervoor in aanmerking komen proactief benaderen. Deze kwijtschelding richt zich op mensen die alles doen om hun schuld af te lossen, maar die nog niet van die schuldenlast af zijn. Wie het meeste heeft afgelost naar vermogen komt het eerste aan de beurt voor kwijtschelding. Er wordt gekeken naar de mate van aflossing van de openstaande schuld. Als we kijken naar het huidige bestand dan scheldt de gemeente Enschede bij deze eerste toepassing van de regels bij elkaar 4,9 miljoen euro kwijt.

Er zijn 1082 unieke personen en in totaal 1996 verschillende schulden die hiervoor in aanmerking komen. Bij de gemeente hebben in totaal zo’n 2800 mensen een P-wet schuld, om uiteenlopende redenen. Er zijn vaak meer schulden dan alleen bij de gemeente. Voor mensen met alleen een schuld bij de gemeente biedt dit een uitkomst, maar de inwoners met veel schulden bij andere organisaties hebben alleen baat bij een geslaagde schuldenregeling waarin alle schulden worden meegenomen voor een schuldenvrije toekomst. Dit is dan ook de reden dat we inwoners met meerdere problematische schulden actief gaan verwijzen naar de Stadsbank Oost Nederland. Dit kwijtscheldingsbeleid maakt onderdeel uit van een brede schuldenaanpak in onze gemeente.

**Beoogd effect**
De nieuwe aanpak moet voorkomen dat schulden onnodig verder oplopen, waardoor mensen alleen nog maar dieper in het financiële moeras wegzakken. We willen met deze aanpak mensen weer toekomstperspectief bieden. Juist in deze tijd waar mensen met hoge kosten voor de dagelijkse levensmiddelen en energielasten minder te besteden hebben kan kwijtschelding van schulden financiële ruimte bieden. Door het vaststellen van beleidsregels voor de uitvoering wordt rechtszekerheid en rechtsgelijkheid gewaarborgd.

**Argumenten**

*1.1 Kadernota Rond komen met je inkomen*
Het nieuwe kwijtscheldingsbeleid is in de Kadernota door het college aangekondigd. Het kwijtschelden van P-wet schulden maakt deel uit ven een brede aanpak in de schuldhulpverlening aan de inwoners in Enschede. Het college stelt de raad voor om de aanpassing van het kwijtscheldingsbeleid zoals aangekondigd in de Kadernota Rond komen met je inkomen van 11 november 2020 te herbevestigen.

Dit nieuwe beleid moet voorkomen dat schulden onnodig verder oplopen, waardoor mensen alleen nog maar dieper in het financiële moeras wegzakken. We willen met deze aanpak mensen weer toekomstperspectief bieden. Om een nieuw kwijtscheldingsbeleid in te voeren moeten nieuwe beleidsregels worden vastgesteld. Met de nieuwe beleidsregels geven we duidelijkheid over onder welke voorwaarden de P-wet schuld wordt kwijtgescholden. Hiermee benutten we de maximale ruimte die we van het Rijk hebben gekregen om schulden die ontstaan zijn bij de uitvoering van de Participatiewet kwijt te schelden. Er zijn vaak meer schulden dan alleen bij de gemeente. Voor mensen met alleen een schuld bij de gemeente biedt dit een uitkomst, maar de inwoners met veel schulden bij andere organisaties hebben alleen baat bij een geslaagde schuldenregeling waarin alle schulden worden meegenomen voor een schuldenvrije toekomst.

De BAS vindt dat de nieuwe beleidsregels 2022 een verbetering van de beleidsregels 2013 zijn die meer recht doen aan de belangen van de betrokken bewoners van de gemeente Enschede. De BAS adviseert om de beleidsregels 2022 ook beschikbaar te stellen in een voor iedereen begrijpelijke en duidelijke versie. Dit kan in de vorm van een toelichting in eenvoudige taal op de formele, juridische tekst. En deze begrijpelijke en eenvoudige toelichting breed te verspreiden onder de huidige en toekomstige betrokken bewoners van de gemeente Enschede.

De juridisch beleidsregels worden na vaststelling herschreven naar eenvoudige en begrijpelijke taal. De mogelijkheden naar het breed verspreiden gaan we onderzoeken.

*1.2 Urgentie om te starten*

Het college wil met voortvarendheid aan de slag met het kwijtschelden van schulden van onze inwoners die ontstaan zijn bij de uitvoering van de Participatiewet. Dit als uitvoering van de door uw Raad op 11 november 2020 vastgestelde Nota Rondkomen met je inkomen. Vanuit het presidium is de lijn vastgelegd dat voorstellen die na 1 januari aan de raad worden aangeboden niet meer te behandelen. Het college heeft gemeend toch dit voorstel te moeten doen. Dit om geen vertraging in de uitvoering van het kwijtschelden van schulden van minimaal 4 maanden op te lopen.

Juist nu in deze tijd van sterk oplopende energielasten en hoge inflatie (kosten van de dagelijkse boodschappen duurder worden) waardoor veel huishoudens steeds meer moeite hebben met het maandelijks “rondkomen met het inkomen” wil het college zo snel mogelijk aan de slag met het kwijtschelden van Participatiewet schulden en niet wachten op een besluit van de volgende raad. Maandelijks niet meer aflossen op Participatiewet schulden geeft meer bestedingsruimte voor huishoudens die het juist nu al financieel moeilijk hebben.

*2. Nieuwe beleidsregels*
Het is een bevoegdheid van het college om beleidsregels vast te stellen. Het college laat de raad kennisnemen van de nieuwe ”Beleidsregels kwijtschelding Participatiewet schulden gemeente Enschede 2022” (bijlage 1) ter uitvoering van het onderdeel kwijtschelding uit de door de raad op 11 november 2020 vastgestelde nota Rondkomen met je Inkomen.

*3. De kwijtschelding bedraagt maximaal 5,4 mln. euro*

Op het peilmoment van 31 oktober 2021 komt van het totaal van 20,1 mln. euro aan vorderingen (maximaal) 5,4 mln. euro voor kwijtschelding in aanmerking. De kwijtschelding van (maximaal) 5,4 mln. euro kan tot (maximaal) 4,1 mln. euro gedekt worden uit de aanwezige voorziening voor het risico van oninbaarheid. Aan de raad wordt voorgesteld wordt om voor (maximaal) 1,3 mln. euro eenmalig in 2022 uit het product Arbeidsmarktparticipatie te dekken. (zie verder onder financiële dekking van het voorstel)

*4 Wijzigen gemeentebegroting*
De raad heeft budgetrecht en gaat over de wijziging van de Gemeentebegroting.

**Risico’s**
Geen. Toekomstige kwijtscheldingen kunnen volledig gedekt worden uit de voorziening voor het risico van oninbaarheid zonder consequenties voor het resultaat .

**Financiële dekking van het voorstel**
Op het peilmoment van 31 oktober 2021 komt van het totaal van 20,1 mln. euro aan vorderingen (maximaal) 4,9 mln. euro voor kwijtschelding in aanmerking. De kwijtschelding van (maximaal) 4,9 mln. euro kan tot (maximaal) 4,1 mln. euro gedekt worden uit de aanwezige voorziening voor het risico van oninbaarheid. De nieuwe beleidsregels ten aanzien van het kwijtschelden van vorderingen hebben tot gevolg dat de (af)waarderingssystematiek voor niet inbare vorderingen aangepast zal moeten worden. De periode waarover wordt afgewaardeerd wordt namelijk korter en gaat van 20 jaar terug naar 10 jaar. Dit leidt eenmalig tot een extra dotatie aan de voorziening voor van het risico van oninbaarheid van 0,5 mln. euro.
Aan de raad wordt voorgesteld om het deel van kwijtscheldingen dat niet gedekt kan worden uit de voorziening voor het risico van oninbaarheid (maximaal 0,8 mln. euro) als ook de extra dotatie aan deze voorziening (0,5 mln. euro), tezamen (maximaal) 1,3 mln. euro, eenmalig in 2022 te dekken uit het product Arbeidsmarktparticipatie. Waar nodig komen we voor de zomer op basis van de meest actuele prognoses bij de Tussenrapportage 2022 terug met een gewijzigd dekkingsvoorstel en de hieruit voorvloeiende begrotingswijziging(en).

*Eenmalige kosten uitvoering in 2022 voor 1996 dossiers*

Daarnaast zijn er de eenmalige uitvoeringskosten in 2022 voor het onderzoeken op dossierniveau per kwijtscheldingsonderzoek. Totaal aantal vorderingen (peildatum 4e kwartaal 2021): 1996 x 2 uur = 3992 uur = € 171.656,- Alle kosten van de uitvoering komen ten laste van het product Algemene Bijstand voor Levensonderhoud.

In deze kosten is meegenomen het met de inwoner in gesprek gaan wanneer er sprake is van meerdere openstaande schulden bij andere schuldeisers. Doel hierbij is om de inwoner te verwijzen naar de Stadsbank voor schuldhulpverlening voor van de overige schulden.

**Alternatieven**
Er zijn vaak meer schulden dan alleen bij de gemeente. Voor mensen met alleen een schuld bij de gemeente biedt dit een uitkomst, maar de inwoners met veel schulden bij andere organisaties hebben alleen baat bij een geslaagde schuldenregeling waarin alle schulden worden meegenomen voor een schuldenvrije toekomst. Dit is dan ook de reden dat we inwoners met meerdere problematische schulden actief gaan verwijzen naar de Stadsbank Oost Nederland. Dit kwijtscheldingsbeleid maakt onderdeel uit van een brede schuldenaanpak in onze gemeente.

**Participatie**
De beleidsregels zijn voor advies voorgelegd aan de BAS. Het volledige advies treft u aan in bijlage 2.

**Communicatie**
Indien van toepassing, dan worden betrokkenen actief geïnformeerd over de kwijtschelding met een brief van de gemeente.

*PR over het besluit*
Via een persgesprek.

**Vervolg**
De beleidsregels worden pas bekend gemaakt na instemming van de Raad ten aanzien van de financiële dekking van de kosten. De beleidsregels treden in werken de dag na bekendmaking.

**Bijlagen**

1. De ” Beleidsregels kwijtschelding Participatiewet schulden gemeente Enschede 2022”
2. Advies BAS.
3. Raadsbesluit

---

**Burgemeester en Wethouders van Enschede,** _____

| | |
|---|---|
| **de loco-Secretaris,** | **de Burgemeester,** |
| E.A. Smit | drs. Th.J.F.M. Bovens |

---